

● **האם יש יותר מזדעזעו בשרות לתדמית השלילית של הסוהר?**
 אני לא חושב שבתוך השרות הרברים כאלה. אני ברעה שנגרם עוול לשרות ולסוהרים. אני חושב שהתדמית לא נכונה מסיבת פשוטה והיא שאת האורח לא מעניין מה קורה בתוך בתי הסוהר והוא שוכח שאנחנו עוסקים באוכלוסיה קשה ביותר. אלה אנשים שנכשלו בכל המיסגרות, במישפחה, בבית-הספר, בצה"ל. כל הגופים הגדולים האלה נכשלו, והמקום היחיד שנשאר לשופט לשלוח אליו את אותו אדם הוא בית-הסוהר.

שירות בתי-הסוהר לקח על עצמו משימה קשה. ובנוסף לתפקיד שלנו, לפי החוק, שהוא לשמור על האסיר, אנחנו משתדלים מאוד גם ללמד אותם לקרוא ולכתוב, לגמול אותם מסמים,

תקופה קצרה עזבתי את מיקצועי ושימשתי כעוזר קצין-ביטחון ומודיעין, עד 1979.
 ● **מה זה אומר מבחינת אופי העבודה?**
 זה סוהר שאינו שומר על המיגדל, זו עבודה יותר מישדרית, הפעלת מערך המודיעין והביטחון בתוך הכלא.

● **שעות העבודה היו אחרות?**
 זו לא עבודה במשמרות, זו עבודתיים. אחרי כך ביקשתי לצאת לקורס-קצינים ואחרי שסיימתי אותו הוצבתי כקצין-ביטחון ומודיעין בבית-המעצר רמלה, ויחד עם רוני ניצן ז"ל פתחנו את בית-המעצר החדש.

בתפקיד הזה הייתי שנתיים, עד 1981, ואז עזבתי ויצאתי לשלושה חודשים לקורס קציני-מודיעין של המישטרה. עזבתי את בית-המעצר

אני עובר על הרואר ואחר-כך מסיר במיתקן עצמו, באגפים השונים.
 ● **ובכן, בכל יום?**
 כן, ואני מקדיש בכל יום זמן נוסף לאגף מסויים. אחר-כך אני אוכל צהריים, ואחרי הצהריים אני מקדיש כמה שעות לראיונות עם אסירים. פעם בשבוע יש יום שמוקדש לראיונות.

● **מה מבקשים האסירים?**
 יש בקשות לחופשה, בעיות אישיות, בעיות עם סוהרים, בעיות-מירפאה, חופשות חריגות, בעיות עם האשה, בעיות אנושיות, או בעיות על רקע העבודה.

● **האם כל מי שמבקש ראיון, מתקבל?**
 ברור-כלל אני רואה כל אסיר פעם בחודש, חודש וחצי. לפעמים זה על-יפי בקשתו, ולפעמים זו יוזמה שלי.

● **זוהי הנורמה בכל בתי-הסוהר?**
 בשנים האחרונות. כשניהלתי את בית-הסוהר דמון, ואחר-כך את בית-הסוהר בתל-מונד, הנהגתי את השיטה הזאת.

● **אתה מכיר אישית את כל האסירי?**
 אני מכיר 90% מהאסירים באופן אישי.

„בתקופה של דויד מיימון היתה חזרה לפקודה היבשה של השרות, על בסיס צה"ל, כי הוא היה איש-צבא”

● **האם כך נוהג כל מנהל כלא?**
 אני חושב שכל מנהל עושה את זה, ואם לא, יש לו בעייה, כי קשה להתייחס לאסיר או לסוהר אם אתה לא מכיר אותו ולא יצרת איתו קשר.

● **מה המיוחד בכלא שאתה מנהל?**
 יש בכלא אגף-נוער נפרד, שבו נמצאים רק עצירים ואסירים שפוטם בגילים 14-18. המיבנה מאכלס קרוב ל-80 אסירים ועצורים כאלה. יש באגף הזה גם בני-מעטות תושבי-הארץ, שיושבים על עבירות פליליות בלבד.

● **חוז מה יושבים במיבנה הישן של בית-הסוהר אסירים יהודיים עד גיל 26.** אסירי-מחתרת יושבים באגף נפרד, ואליהם צורפו אסירים מבוגרים. זהו אגף דתי-תורני שמגיעים אליו, אחרי ועדת מיון אסירים משאר בתי-הסוהר.

● **אלה אסירים פליליים?**
 כן.

● **הדבר השלישי שמיוחד בבית-הסוהר הוא מר-כו להכשרה מיקצועית מטעם משרד-העבודה והרווחה.** יש בו 14 אורחים מטעם משרד-העבודה, שהם שמהלים במקום קורסים ולימודי השכלת-יסוד ל-100 אסירים כמעט. הם נותנים קורסים בנגרות, חרטות, מסגרות, ספרות, מיטבח, חשמל, שרכבות. אסיר שמסיים את הקורס ועובר את הבחינות מקבל תעודת-גמר של משרד-העבודה והרווחה.

● **יש אצלך בכלא אסירים ביטחוניים?**
 לא, אין אסירים ביטחוניים, חוץ מאסירי המחתרת. כשאני אומר ביטחוניים, אני מתכוון לערכים ששפוטם על עבירות כנגד המדינה.

● **בלומר שיש בכלא הזה רק אסירים פליליים?**
 אך ורק, אני לא מחזיק אסירים ביטחוניים, ולכן אני יכול להחזיק אסירים שלא רצוי שייפגשו עם אסירים ביטחוניים ערבים. יושבים בכלא הזה, למשל, גיל פוקס ודני אייזמן, שהורשעו ברצח נהגיהמונית הערבי בשועפאת שבירושלים.

● **גם ויליאם נקש היה עצור אצלי במשך שנה וחצי.** אלה מיקרים ייחודיים, והם יכולים להיות אצלי, כי סוג האוכלוסיה הוא יהודי בלבד.

● **כמה זמן אתה מנהל את בית הסוהר?**
 חמש שנים, מתוכן אני בתל-מונד שנתיים וחצי, לפני-כן ניהלתי את בית-הסוהר ברמון במשך שנתיים וחצי.

● **מה עשית קודם?**
 התגייסתי לשרות בתי-הסוהר ב-1977 כסוהר מיקצועי, חשמלאי בכלא כפר-יונה. ובתוך

כל הדרך למעלה, מישוה שיוכיח שאפשר להגיע ממיגדל-השמירה לתפקיד בכיר. מסתבר, כי מיספרם של אנשים כאלה בתוך בתי-הסוהר הוא קטן ביותר.
 בני פרנבוך, אומנם, לא היה מעולם סוהר במיגדל-השמירה, וגם לא זקוף אגף בבית סוהר (זהו הסוהר האחראי על פתיחת וס"ת היום התאים, ולכן מחזיק את צרור-המפת תחות הגדול, המסמל את המיקצוע), אבל הוא התחיל את דרכו בשרות בדרגה נמוכה יחסית, והיום הוא מנהל את בית-הסוהר „השרון“, הידוע יותר בשם בית-הסוהר תל-מונד.

● **פרנבוך גר בבית חדי-קומתי באחד הפר-ברים של חדרה.** הבית מוקף בדשא ובגינה. הוא נולד ב-1948 ברמניה, ועלה לארץ בליווי מישפחתו כשהיה בן חודשיים ימים. אביו, לילי ברמניה, היגר בנעוריו למו-לין, התחתן עם אמו, ובמהלך המילחמה עברה המישפחה לרוסיה. שם נולדו אחיו ואחותו הגדולים, הוא עצמו נולד כשה-מישפחה היתה בדרכה לישראל.

● **הוא נשוי לזהבה, העובדת כמוזיקרה ב-בית-ספר בחדרה,** ואב לשלוש בנות: ליאת (16) שירי (15) ורווית (14).

● **פרנבוך התגייס לשרות בתי-הסוהר מט-עמים מעשיים.** אך לפני שהחליט להקדיש את זמנו ואת עצמו לקידום הקאריירה בשרות, ערך שיחה מעמיקה עם אשתו. היה ברור לשניהם כי קידום בתפקיד ידרוש ממנו שעות עבודה רבות ולא מקובלות. היה ברור לשניהם שאת עיקר העומס בבית תצטרך זהבה לשאת על כתפיה. הבנות היו אז קטנות. עד אז היה עצמאי ולכן היה פנוי, והקדיש זמן רב לטיפול בבנות ובבית. זהבה הסכימה לתרום את חלקה במאמץ, ובני יכול היה להתפנות ולקדם את הקאריירה שלו. הוא התקדם מהר ובתוך חמש שנים מאז התגייס לשרות בתי-הסוהר התמנה כמנהל כלל דמון.

● **בני זהבה מודעים לתדמית השלילית שנוצרה לשרות,** ושניהם חושבים שאין היא מוצדקת.

● **מזה שנתיים וחצי מנהל בני פרנבוך את כלל תל-מונד,** בית-סוהר בינוני בגודלו, ש-התפרסם בעיקר עקב העובדה שהוא מאכ-לס את אסירי המחתרת היהודית.

● **בני רואה את עתידו בשרות בתי-הסוהר** ואף לא מתבייש להודות שבעתיד יהיה רוצה לשמש כנציב שרות בתי-הסוהר.

● **האם ניהול בית-סוהר הוא עבודה קשה?**
 קשה מאוד. קשה ואחרת.

● **במה הדבר מתבטא?**
 זה מתבטא בזה שאני קם מוקדם, בין 6 ל-6 וחצי בבוקר, מגיע ליחידה ב-7 ומסיים בשעה לא קבועה בערב. ביום רגיל אני מסיים בין 7 ל-8 בערב.

● **מה אתה עושה כמשך היום?**
 אני מתעסק עם 600 איש, מהם 400 אסירים

„אם חכניס' קבוצת רוכסורים לעבודה באגף עם מבחחות, תהיה להם אותה תדמית שיש לסוהר, ואני מסוכך אם הם יצליחו להתמודד עם העבודה”

● **200 איש-הסגל,** זהו מיפעל גדול. זהו בית-סוהר בגודל בינוני. יש בתי-סוהר שיש בהם 800 אסירים. וכל האחריות מוטלת עליך. אתה אחראי מבחינה מישקית, מבחינת הביטחון, הסגל, הדרי-כת השגל, בעיות האסירים, מישפחות האסירים, מישפחות הסגל, כל המורכבות שנאדם.

● **מהו סדר היום שלך?**
 ביום שיגרתני אני מגיע למיתקן בסביבות 7 וחצי. שותה קפה, עושה סיבוב של שעה, נוכח במיסדר-בוקר של האסירים, עושה סיור קטן, שומע מה קורה, מנסה להריח את האווירה. ב-9 מתקיימת ישיבת-בוקר של הסגל הבכיר, ובה אני שומע דיווח מקצין-המישמרת. אחר-כך

פרנבוך עם הנציב רפי סויסה, חונך מיגרש ספורט בכלא (1986) כשהתניסתי. חיפשתי פרנסה ולא תדמית

לשמור על חייהם. האזרח לא יודע מה הוא רוצה. ● **מה זאת אומרת?**

כשאני שואל אנשים במישרות בכירות מה לעשות עם אסיר, הם לא בדיוק יודעים. אם לאותה אישיות פרצו, למשל, הביתה, אז תשובתו תהיה דרמטשמעית: לקחת אותו, לסגור אותו 24 שעות ביממה ולא לתת לו כלום.

● **אם מרבנים עם מי שלא נפגע אישית, אז לדעתו האסיר צריך להיות בבית-הסוהר,** אבל הוא לא יודע בדיוק מה לעשות איתו. הוא חושב שאסיר הוא מין מילפצת עם קרניים על הראש והוא לא יודע איך צריך לטפל בו. הוא רק יודע שהוא צריך להיות סגור בתוך תא, כמו שרואים בסרטים.

● **האמת היא שהנושא של מיתקני-כליאה קיים 200 שנה ונעשו על זה מאות מחקרים.** אין לשרות בתי-הסוהר תנ"ך כתוב שאומר שאם ניקח אסיר בגיל מסויים, ממוצא מסויים, בעל השכלה מסויימת, שעבר עבירות מסויימות, וניתן לו יום אחד לקרוא פרק תהילים, למחרת לקרוא פרק הסטוריה, וביום השלישי ניתן לו לעשות תרגילי התעמלות, הוא ייצא אורח טוב ונאמן לחברה. רב כזה לא קיים.

● **יש שיטות-עבודה ויש שיטות-ניהול שהן במיסגרת החוק,** ויש פקודת שרות בתי-הסוהר, ויש תקנות של שרה-מישטרה, ותקנות של הנציבות, והוראות פנימיות של כל בית-סוהר ועל-יפי זה אנחנו עוברים.

● **ומה לגבי הצד השני, של הסוהר-ריים?**
 אצלנו פועל צוות של טיפול-חינוך-שיקום, שמורכב מעובדים סוציאליים, מרביכי חינוך, רב יחידה, פסיכולוגית, חובשים, רופא כללי ורופא שניניים. כל הצוות הזה מטפל באסיר, מחנך אותו, מלמד אותו קרוא וכתוב, מביא אותו לאט-לאט לשינוי התנהגות, לשינוי של דימוי עצמי.

לפני רצח רוני ניצן. אחר-כך יצאתי לשנת-לימודים באוניברסיטה, כפקולטה למישפטים, ובאותה השנה הייתי בקורס בפ"מ (פיקוד ומטה) של המישטרה.

● **אחרי השנה הזו הוצבתי כקצין-מודיעין של כלל דמון,** אחרי תקופה קצרה התמניתי כסגן מנהל, ובאמצע 1982 קיבלתי עלי לנהל את כלל דמון, כי היו לנו אז מרכזי ורטהיימר.

● **למה התגייסת לשרות בתי-הסוהר?**

גייס אותי חבר טוב שלי, שהוא ראש-ענף-חשמל בשרות בתי-הסוהר. הייתי חשמלאי מיקצועי ומוסמך ועבדתי הרבה זמן כקבלן חשמל בחדרה ובסביבה. ב-1976 העסק התחיל לצלוע, והוא שיכנע אותי שתהיה לי משכורת. זה היה חשוב, כי היו לנו אז בבית שלוש בנות קטנות. אז התגייסתי.

● **לא פחדת מהתדמית של סוהר?**
 לא רק שלא פחדתי מהתדמית, לא ידעתי בכלל מה זה שרות בתי-הסוהר. וכשהתגייסתי חיפשתי מקור-פרנסה, לא תדמית.

● **חיפשתי מקום-עבודה עם עתיד.** רציתי להיות עובד-מדינה, עם כל ההטבות והפנסיה. לא הסתכלתי על תדמית של סוהר. אני לא אשכח את תלוש המשכורת הראשון שקיבלתי. לא הייתי רגיל לרמה כלי-כך נמוכה, זה היה ממש אגורות, אבל בתוך תקופה קצרה אחרי שהתגייסתי, הוחלט להצמיד אותנו לסולם השכר של צה"ל, ואז המשכורות שלנו היו מעל לממוצע במשק.

● **איך הגיבו הקרובים אליך כשהודעת שאתה מתגייס לשרות בתי-הסוהר?**

את המישפחה הקרובה זה די הרתיע. הם לא הבינו את השיגעון להיכנס לתוך בית-סוהר. אבל אותי זה לא הרתיע ולא הפחיד. ● **ואחרי שהתחלת לעבוד, איך זה נראה לך?**

השר לא היה נורא. אז נדלקתי יותר. ● **על מה נדלקתי?**

על כל הנושא של ביטחון ומודיעין. זה עניין אותי. לא הכרתי קודם את התחום הזה. זו עבודה עם הרבה אנשים וכל אחד עם הסיפור שלו. הרקע יותר מודיעיני וביטחוני, ונמשכתי לזה. וכש-נכנסתי לתחום של ביטחון ומודיעין זה תפס מימרים יותר רציניים.